

Κριτικά Σημειώματα

Κώστας Η. ΣΑΤΟΛΙΑΣ:
Στοιχεία Ποινικού Δικαίου και Δικονομίας.
Μία αναλυτική προσέγγιση.
Πάφος, Μάιος 2013

Του Καθηγητού Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ
Καθηγητού Μετ. Πρ. Σπ. Παντείου Πανεπιστ. Κοιν. Πολιτ. Επιστ.,
Μετ. Πρ. Σπ. Πανεπ. Αθηνών
και Μετ. Πρ. Σπ. Νομικής Πανεπ. ΝΕΑΠΟΛΙΣ Πάφου
Ex Ch. L., U.L. Bruxelles, Ex Int. I.I.A.P., Paris

Στο Πρώτο Μέρος (Γενικό Ποινικό Δίκαιο) του κρινομένου έργου αναλύονται τα πρώτα 35 άρθρα του Κυπριακού Ποινικού Κώδικα και τα άρθρα 266 έως 272, με ιδιαίτερη ανάδειξη των 13 Γενικών Κανόνων για την ποινική ευθύνη.

Πιο συγκεκριμένα αναλύεται ο τρόπος ερμηνείας των διατάξεων του Ποινικού Κώδικα και οι ερμηνευτικοί ορισμοί του. Στη συνέχεια εξηγείται το πεδίο εφαρμογής του και η αρμοδιότητα των Κυπριακών Ποινικών Δικαστηρίων για την εκδίκαση αδικημάτων που διαπράχθηκαν σε ξένη χώρα.

Ακολούθως δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάδειξη και ανάλυση των δεκατριών (13) Γενικών Κανόνων για την ποινική ευθύνη.

Στη συνέχεια αναλύεται το αδίκημα της συμμετοχής στη διάπραξη αδικήματος και αναλύεται η έννοια της συναυτουργίας στην τέλεση αδικήματος κατά την επιδίωξη κοινού σκοπού.

Ακολούθως αναλύονται τα αδικήματα της παροχής συμβουλής σε άλλο για τη διάπραξη ποινικού αδικήματος και της συνέργειας μετά τη διάπραξη αδικήματος.

Σε ιδιαίτερο Κεφάλαιο αναλύεται η έννοια της ποινής, ο σκοπός και ο χρόνος επιβολής της και τα διάφορα είδη ποινών που δύναται να επιβάλλει ένα Κυπριακό Ποινικό Δικαστήριο.

Αναλύεται η έννοια της απόπειρας και τα αδικήματα της παράλειψης αποτροπής κακουργήματος, της διέγερσης για διάπραξη κακουργήματος ή πλημμελήματος και οι άλλες μορφές συνομωσίας που προνοούνται στον Κώδικα.

Τέλος, εξηγούνται αναλυτικά οι έννοιες της υποκειμενικής και αντικειμενικής υπόστασης του αδικήματος (*mens rea* και *actus reus*), η έννοια της αμέλειας για θεμελίωση ποινικής ευθύνης, οι διαβαθμίσεις της αμέλειας, τα αδικήματα αυστηρής ευθύνης, τα μαχητά τεκμήρια και οι επιπτώσεις από την κατάργηση ενός ποινικού νόμου.

Στο Δεύτερο Μέρος (Ειδικό Ποινικό Δίκαιο) αναλύονται τα πιο σημαντικά και ευρείας εφαρμογής άρθρα του Ποινικού Κώδικα.

Πιο συγκεκριμένα αναλύονται, μεταξύ άλλων, τα συστατικά στοιχεία του βιασμού, της απόπειρας βιασμού, της μαστροπείας, της εκμετάλλευσης πορνών και επίμονη άγρα πελατών για ανήθικους σκοπούς, του φόνου εκ προμελέτης και του ορισμού της προμελέτης, της ανθρωποκτονίας, να φονεύει εξαιτίας πρόκλησης, της παιδοκτονίας, της πρόκλησης θανάτου λόγω αλόγιστης, απερίσκεπτης ή επικίνδυνης πράξης, προσδιορίζεται πότε θεωρείται πρόσωπο το πρόσωπο που γεννήθηκε και αναλύεται ο περιορισμός ως προς το χρόνο του θανάτου, το αδίκημα της απόπειρας φόνου, των γραπτών απειλών για φόνο, η συνομωσία για φόνο, η συνενοχή σε αυτοκτονία άλλου, η βαριά σωματική βλάβη, η εγκατάλειψη τόπου δυστυχήματος χωρίς παροχή βοήθειας, οι απερίσκεπτες και αμελείς πράξεις, το αδίκημα της κοινής επίθεσης, επιθέσεις που προκαλούν πραγματική σωματική βλάβη, ο ορισμός της αρπαγής και της απαγωγής και τα αδικήματα που διαπράττονται με αρπαγή ή απαγωγή, ο ορισμός της κλοπής και οι διάφορες μορφές διάπραξης του αδικήματος, η παράνομη είσοδος σε ξένη περιουσία, ο ορισμός της ληστείας και της απόπειρας ληστείας και τα συναφή αδικήματα, ο ορισμός της διάρρηξης και των συναφών αδικημάτων, οι ψευδείς παραστάσεις, το αδίκημα της έκδοσης επιταγής χωρίς αντίκρυσμα, της παράνομης κατοχής περιουσίας, της κακόβουλης βλάβης, της πλαστογραφίας και του καταρτισμού πλαστού εγγράφου, η πρόθεση καταδολίευσης, η πλαστοπροσωπία και η παράχάραξη νομίσματος.

Στο Τρίτο Μέρος (Ποινική Δικονομία) το περιεχόμενο ακολουθεί τη διάρθρωση της ποινικής δίκης από τα αρχικά ανακριτικά στάδια μέχρι και την εισαγωγή της στο Ανώτατο Δικαστήριο με τη διαδικασία της έφεσης.

Πιο συγκεκριμένα αναλύονται, μεταξύ άλλων, το ένταλμα σύλληψης, το ένταλμα έρευνας, η διαδικασία προσωποκράτησης, τα δικαιώματα των προσώπων που συλλαμβάνονται ή τελούν υπό κράτηση, το δικαίωμα της μη αυτοενοχοποίησης, η εφαρμογή των δικαστικών κανόνων, η άσκηση-αναστολή ποινικής δίωξης, το

κατηγορητήριο, η έννοια και τα εχέγγυα της δίκαιης δίκης, οι διατάξεις αναφορικά με τη σύνταξη κατηγορητηρίων η πολλαπλότητα, η διαδικασία κατά την ακρόαση της ποινικής υπόθεσης, η νομική αρωγή, οι ειδικές απαντήσεις, οι έννοιες *autrefois acquit* και *convict*, η δίκη ενός δίκης, η εκ πρώτης όψεως υπόθεση, η απευθείας παραπομπή για ποινικά αδικήματα που δεν δικάζονται συνοπτικά, ο τρόπος έκδοσης και το περιεχόμενο της απόφασης, ο τρόπος πληρωμής της χρηματικής ποινής, η παραπομπή νομικού ερωτήματος στο Ανώτατο Δικαστήριο, η διαδικασία της υπόθεσης Newton (Newton Trial) και οι δικονομικές διατάξεις για την έφεση.

Το σύγγραμμα είναι ένα χρήσιμο εργαλείο, όχι μόνο για τη νομική Κοινότητα της Κύπρου (Δικαστές, Δικηγόρους και Φοιτητές Νομικών Σχολών), αλλά και για οποιονδήποτε άλλο θέλει να ενημερωθεί για το Κυπριακό Ποινικό Δίκαιο και την Ποινική Δικονομία.

Το περιεχόμενό του είναι, όσο το δυνατό, πιο απλό και κατανοητό.

Παρακολουθεί τον τρόπο με τον οποίο στοιχειοθετείται μια ποινική διάταξη και απλοποιεί έννοιες οικείες στους νομικούς και γνώριμες, αλλά συνάμα άγνωστες σε οποιονδήποτε τρίτο που δεν είναι νομικός, αλλά ενδιαφέρεται να κατανοήσει τη λειτουργία του κυπριακού ποινικού δικαίου και δικονομίας.

Κύριος σκοπός του συγγράμματος είναι η συμβολή του στην ανάδειξη του πλούτου του Κυπριακού Ποινικού Δικαίου και Δικονομίας. Του πλούτου που έχουν παράγει, όλα αυτά τα χρόνια, οι Δικαστές των Επαρχιακών Δικαστηρίων και οι Δικαστές του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Κύπρου, που είναι και οι αφανείς συγγραφείς αυτού του βιβλίου.

Το σύγγραμμα προσπαθεί, με επιτυχία, να παρακολουθήσει τον τρόπο με τον οποίο στοιχειοθετείται μια ποινική διάταξη και να απλοποιήσει έννοιες οικείες στους Νομικούς και γνώριμες, αλλά συνάμα άγνωστες σε οποιονδήποτε τρίτο που δεν είναι Νομικός.

Ο αναγνώστης του συγγράμματος γίνεται συμμετοχός της διαδικασίας της ποινικής δίκης, που, αναμφίβολα, είναι μια συναρπαστική διαδικασία για το μελετητή της.